

Anvisningar för rekvisition av stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen 2015

Bidragets storlek

Statsbidraget omfattar 995 miljoner kronor för år 2015. Fördelningen baseras på standardkostnaden för äldreomsorg i det kommunala utjämningsystemet. I bilaga 1 till regeringens beslut den 25 juni 2015 (S2015/4099/FST S2015/04636/FST) framgår hur mycket pengar som varje kommun kan rekvirera för 2015.

Vilka kan ta del av medlen?

Varje kommun får i egenskap av huvudman för sin och enskilda utförares verksamhet rekvirera medel enligt fördelningsnyckeln i regeringsbeslutet. Både hemtjänst och särskilt boende kan omfattas. Kommunerna har ett ansvar att se till att alla äldre som behöver hjälp får sina behov tillgodosedda, oavsett vem som utför vården och omsorgen. Det är därför viktigt att kommunerna informerar enskilda utförare om möjligheten att ta del av stimulansmedlen. Kommunen avgör hur medlen ska disponeras mellan verksamheterna.

Vad kan ni använda medlen till?

Stimulansmedlen är avsedda för att öka bemanningen inom den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre. Syftet är att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. I linje med de utmaningar som Socialstyrelsen tidigare har påtalat¹ är det önskvärt med en stabil personalförsörjning, som i sin tur bidrar till en ökad kontinuitet i vården och omsorgen om de äldre. Det kan t.ex. ske genom att nyanställa på heltid eller möjliggöra en ökad sysselsättningsgrad i deltidstjänster. Socialstyrelsens villkor för att använda statsbidraget är indelade i ska-krav och bör-krav. Ska-kraven är obligatoriska medan bör-kraven är rekommendationer. Eventuella avvikelser från bör-kraven ska förklaras vid redovisningen av medelsanvändningen.

Ska-krav

- Stimulansmedlen får endast rekvireras av kommunen som huvudman för sin egen och enskilda utförares verksamhet.
- Stimulansmedlen ska rekvireras senast den 31 oktober 2015.
- Stimulansmedlen får endast användas till personalkostnader som genererats under perioden 1 juli–31 december 2015. Med personalkostnader avses här löner, lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner.

¹ Socialstyrelsen (2015) *Redovisning av uppdraget att utforma en satsning på ökad bemanning inom äldreomsorgen* (dnr 5.4-11376/2015)

- Stimulansmedlen får endast användas till personalkostnader för personal som utför stöd och omvårdnad i den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre.
- Personalkostnaderna får endast avse de personalkategorier som arbetar nära de äldre.
- Kommunerna ska informera enskilda utförare om möjligheten att ta del av stimulansmedlen.
- Varje kommun ska senast den 8 februari 2016 åiterrapportera till Socialstyrelsen hur 2015 års medel har använts enligt ett frågeformulär som Socialstyrelsen tillhandahåller.
- Kommunerna ska återbetala stimulansmedel som inte förbrukats inom given tid, eller som inte använts enligt villkoren.

Bör-krav

- Stimulansmedlen bör användas för vårdbiträden, undersköterskor, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, dietister samt arbetsledare på verksamhetsnivå.
- Stimulansmedlen bör användas för anställning av personal som har adekvat utbildning² och erfarenhet.
- Vid brist på utbildad eller erfaren personal bör arbetsgivaren erbjuda introduktion, handledning och en planering för utbildning av nyanställda för att säkerställa att personalrekryteringen står i relation till kvalitets- och kompetenskravet i socialtjänstlagen (2001:453).

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under år 2015 och de kan användas till personalkostnader som genererats under perioden 1 juli–31 december 2015.

Socialstyrelsens villkor

Socialstyrelsens villkor för att använda statsbidraget är indelade i ovan nämnda ska-krav och bör-krav. Ska-kraven är obligatoriska medan bör-kraven är rekommendationer. Eventuella avvikelser från bör-kraven ska förklaras vid

² Med hänvisning till Socialstyrelsens ovan nämnda bör-krav om utbildning görs här ett utdrag från Socialstyrelsens redovisning av uppdraget att utforma en satsning på ökad bemanning inom äldreomsorgen (2015-06-01) om vad som här avses med adekvat utbildning för vårdbiträden och undersköterskor:

- Utbildning enligt den äldre studieordningen:
 - den äldre undersköterskeutbildningen om 32 eller 40 veckor, 31 veckors specialkurs,
 - utbildning till skötare i psykiatrisk vård, vårdinriktad kompletteringskurs,
 - tvåårig vårdlinje,
 - mentalskötarutbildning, två eller tre terminer.
- Den äldre gymnasieutbildningen, dvs. treårig omvårdnadslinje eller omvårdnadsprogrammet (kurser om minst 1 350 gymnasiepoäng i karaktärsämnen).
- Den nya studieordningen enligt Vård- och omsorgsprogrammet GY 2011 (kurser om minst 1 400 gymnasiepoäng i programgemensamma karaktärsämnen samt programfördjupning inom geriatrik/gerontologi).
- Vissa specialistkompetenser t.ex. äldrepedagog, Silviasystrar eller personal med högskoleutbildning inom vård- eller omsorgsområdet, som tjänstgör som omsorgspersonal.

Se även Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre och *Omvårdnadslyftet – Slutredovisning av regeringens kompetenssatsning 2011–2014* på Socialstyrelsens webbplats.

redovisningen av medelsanvändningen.

Hur får ni del av medlen?

Varje kommun får i egenskap av huvudman för sin och enskilda utförare verksamhet rekquirera medel genom den blankett som Socialstyrelsen tillhandahåller i ett utskick till registrator i varje kommun. I bilaga 1 till regeringsbeslutet den 25 juni 2015 står det hur mycket pengar som varje kommun maximalt kan rekquirera. Socialstyrelsen kommer vid utbetalningen att avrunda beloppen till hela kronor. Endast **en rekvisition per kommun** ska lämnas till Socialstyrelsen. Rekvisitionen ska ha kommit in till myndigheten senast den **31 oktober 2015** och medlen utbetalas vanligtvis inom 30 dagar. Rekvisitionen ska vara undertecknad av behörig företrädare för respektive kommun.

Vi rekommenderar att varje kommun skapar ett separat konto för stimulansmedlen för att enkelt kunna spåra alla transaktioner och underlätta redovisningen.

Kommunerna föreslås vid behov träffa överenskommelser med enskilda utförare om hanteringen och redovisningen av stimulansmedlen.

Vad gäller för återbetalning av medel?

Om ni inte har använt hela stimulansbidraget under perioden 1 juli–31 december 2015 ska ni återbetala återstoden till Socialstyrelsen. Ni kan också bli återbetalningsskyldiga om medlen inte används i enlighet med ska-kraven. Återbetalningen ska ske senast den 31 maj 2016.

Hur återrapporterar ni hur ni har använt medlen?

Varje kommun ska senast den 8 februari 2016 redovisa till Socialstyrelsen hur 2015 års stimulansmedel har använts. Myndigheten kommer bl.a. att följa upp hur ska- och börkraven har följts. Av redovisningen ska exempelvis framgå vilka personalkategorier som kommunen i egenskap av huvudman för sin och enskilda utförare verksamhet har anställt och hur många årsarbetare inom respektive personalkategori som stimulansmedlen har finansierat inom särskilt boende och hemtjänst. Redovisningen ska vara uppdelad på kön.

Socialstyrelsen kommer att utforma uppföljningen av regeringens satsning under hösten 2015 och därefter skicka ett frågeformulär till kontaktpersonen i varje kommun. Varje kommun behöver utse och meddela en kontaktperson för statsbidraget samt underrätta Socialstyrelsen om kontaktuppgifterna ändras under satsningens gång.

Bakgrund

Regeringen har den 25 juni 2015 gett Socialstyrelsen i uppdrag att under år 2015 fördela 995 miljoner kronor i stimulansmedel för ökad bemanning inom den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre (S2015/4099/FST S2015/04636/FST). Uppdraget bygger på ett tidigare regeringsbeslut den 23 april 2015 om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utforma en sådan satsning för 2015–2018 (S2015/3132/FST).

Mer information

Bevaka uppdateringar om statsbidraget på
<http://www.socialstyrelsen.se/statsbidrag>.

Kontaktpersoner

Åsa Pettersson	asa.pettersson@socialstyrelsen.se	075-247 33 64
Ylva Gårdhagen	ylva.gardhagen@socialstyrelsen.se	075-247 39 11
Anna Ahlm (uppföljning)	anna.ahlm@socialstyrelsen.se	075-247 34 15